

T.C.
TARIM VE ORMAN BAKANLIĞI
Strateji Geliştirme Başkanlığı

Türkiye Büyük Millet Meclisi
Başkanlığı
Tarih: 20/07/2026 09:04
Sayı: E-120.07.03-1895627
II 11 0011 010011011100001111

7/38476 G 83

Sayı : E-54045643-610-25551471

Konu : Soru Önergeleri (7/38476)

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

İlgi : 12.01.2026 tarihli ve E-43452547-120.07.04-1775572 sayılı yazınız.

Niğde Milletvekili Sayın Ömer Fethi GÜRER'e ait, İlgi'de kayıtlı yazı ekinde alınan 7/38476 esas nolu yazılı soru önergesine ilişkin Bakanlığımızın cevabi görüşü Ek'te sunulmaktadır.

Bilgilerinize arz ederim.

İbrahim YUMAKLI
Bakan

Ek: Cevabi Görüş (7/38476) (4 Sayfa)

Bu belge, güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır.

Doğrulama Kodu: B9F4F67E-2B74-4162-B9CE-4F89C87F5328

Doğrulama Adresi: <https://www.turkiye.gov.tr/tarim-ebys>

Üniversiteler Mahallesi Dumlupınar Bulvarı No: 161 06800 Çankaya / ANKARA

Tel: (0312) 287 33 60

www.tarimorman.gov.tr Kep: tarimveormanbakanligi@hs01.kep.tr

KEP Adresi : tarimveormanbakanligi@hs01.kep.tr

Bilgi için: Nurdan BUĞDAY

Mühendis

Telefon No: (312) 258 85 96

T.C.
TARIM VE ORMAN BAKANLIĞI
Strateji Geliştirme Başkanlığı

**NİĞDE MİLLETVEKİLİ SAYIN ÖMER FETHİ GÜRER'E AİT 7/38476 ESAS
NUMARALI YAZILI SORU ÖNERGESİNE DAİR CEVAPLAR**

Ülkemizde arz güvenliğini tehlikeye sokabilecek beklenmedik durumlara karşı hazırlıklı olmak adına özellikle stratejik ürünlerde stok durumu, üretim miktarları ve dış ticaret verileri Bakanlığımızca düzenli olarak takip edilmekte ve sürdürülebilirliği sağlamak için gerekli tedbirler alınmaktadır.

Kuru soğanın ithalatında uygulanmakta olan vergi oranı %49,5'tir. Yılın büyük bölümünde ithalat yapılmamış olup ithalatın büyük kısmı yılın ilk çeyreğinde yoğunlaşmıştır. Bu yapı, kuru soğan ithalatının yıl geneline yayılmadığını, ayrıca yapılan ithalatın Serbest Ticaret Anlaşmaları çerçevesinde hasat dönemi dışında gerçekleştirildiğini göstermektedir. Ayrıca Ülkemiz 2025 yılında 139.998 ton kuru soğan ihraç etmiştir. Bu kapsamda yurt içi arz güvenliğini sağlamak amacıyla gerekli dış ticaret tedbirleri alınmaktadır.

2024 yılı kuru soğan üretimimiz 2.632.000 ton olmuştur. 2025 yılı üretimimiz ise %10 artarak 2.889.931 ton olarak gerçekleşmiştir.

Ayrıca, TÜİK'in 2026 yılı bitkisel üretim 1. tahminine göre kuru soğan üretim miktarının 2,5 milyon ton olacağı öngörülmüştür.

2024/2025 piyasa döneminde kuru soğanda yeterlilik oranı %104,1'dir. Ülkemiz kuru soğanda kendine yeten bir ülke olmakla birlikte ihracatçı konumda yer almaktadır.

Ülkemiz ile İran, Azerbaycan, Pakistan ve Özbekistan arasındaki ticareti kolaylaştırmayı amaçlayan 4 Tercihli Ticaret Anlaşması (TTA) bulunmaktadır. Bu kapsamda Özbekistan'dan ithal edilen, tercihli muameleye tabi olan ürünler listesinde yer alan soğanlar ve şalotlar için Tarife Kontenjanı (TK) kapsamında tavizli tarife ile TK: 1.000 ton/yıl kota kapsamında Gümrük Vergisi, İlave Gümrük Vergisi ve Ek Mali Yükümlülüklerden %100 indirim uygulanmaktadır. Mezkûr TTA ile Özbekistan'dan 2025 yılında 3.348 ton kuru soğan ithal edilmiştir.

Diğer taraftan Kuru Soğan İhracat Desteği kapsamında; 20.05.2025-30.06.2025 tarihleri arasında kuru soğan ihracatında ürünün üreticisine ödenen bedelin %25'ini aşmamak kaydıyla, mahsup sistemi çerçevesinde 2.000 TL/ton ihracat iadesi, 01.09.2025-30.11.2025 tarihleri arasında ise kuru soğan ihracatında mahsup sistemi çerçevesinde 2.500 TL/ ton (azami ödeme oranı %25) ihracat iadesi sağlanmıştır. Ayrıca 05.03.2026-30.04.2026 tarihleri arasında gerçekleşen kuru soğan ihracatında 05.03.2026-15.04.2026 tarihleri arasında yerli üreticiden 7 TL/kg ve üzeri fiyattan satın alınması kaydıyla 2.500 TL/ton ihracat iadesi sağlanmıştır.

Ülkemizde tarımsal üretimi artırmak, verim ve kaliteyi yükseltmek, sürdürülebilirliği sağlamak, kayıtlılığı artırmak ve çevreye duyarlı alternatif tarım tekniklerinin geliştirilmesini sağlamak amaçlarıyla, üreticilerimize tarımsal desteklemeler verilmekte, hibe programları uygulanmakta ve projeler yürütülmektedir.

Değişen ulusal ve uluslararası koşullara göre destekleme programlarında yapılacak düzenlemeler, destekleme programlarının esasları ve araçları, bunların bütçe ödenek ihtiyaçları 5488 sayılı Tarım Kanunu'nun amir hükümleri çerçevesinde belirlenmekte ve destekleme uygulamaları Bakanlığımız tarafından yürütülmektedir.

Ülkemiz birçok üründe kendine yeten bir ülkedir. Buğday (durum), şeker pancarı, nohut, patates, kuru soğan, incir, fındık, kayısı, bakla (taze), bezelye (taze), biber, domates, havuç, hiyar, lahana, kavun, karpuz, patlıcan, pırasa, limon, mandalina, portakal, altıntop, çilek, nar,

T.C.
TARIM VE ORMAN BAKANLIĞI
Strateji Geliştirme Başkanlığı

kestane, Antep fıstığı, üzüm, elma, armut, ayva, şeftali, erik ve kiraz gibi bitkisel ürünlerde, yeterlilik oranları %100'ün üzerindedir.

Bakanlığımız tarafından üreticilere;

- Bitkisel üretim,
- Hayvansal üretim,
- Kırsal kalkınma,
- Su ürünleri üretimi ve
- Tarımsal araştırma ve geliştirme (Ar-Ge)

olmak üzere 5 ana başlık altında tarımsal destekler verilmektedir.

2026 yılında tarımsal desteklemeler için 168 milyar TL kaynak ayrılmıştır.

Tarım politikalarının amaçları, ilkeleri ve öncelikleri doğrultusunda tarım sektörüyle ilgili politikaların planlanmasına yönelik 5488 sayılı Tarım Kanunu'nun 7'nci maddesinde değişikliğe gidilmiştir. Bahse konu kanuni düzenlemeye istinaden "Tarımsal Üretimin Planlanması Hakkında Yönetmelik" yayımlanarak yürürlüğe girmiştir.

Yapılan düzenlemeyle ürünlerin arz ve talep miktarı dikkate alınarak tarım havzası veya işletme bazında ürün veya ürün gruplarının en uygun yerde üretilmesi sağlanacak, ilin ekolojisine uygun ve suyu merkeze alan bir anlayış çerçevesinde oluşturulacak bitkisel üretim deseninde stratejik ürünler önceliklendirilmektedir.

Bu kapsamda ülke genelinde 13 ürün (buğday, arpa, dane mısır, mercimek, nohut, kuru fasulye, aspir, kanola, kütlü pamuk, soya, yağlık ayçiçeği, patates, kuru soğan) ve yem bitkileri ürün grubu planlama kapsamına alınmıştır.

8859 sayılı 2025-2027 Yıllarında Yapılacak Bitkisel Üretime Yönelik Desteklemeler ile Diğer Bazı Tarımsal Desteklemelere İlişkin Cumhurbaşkanlığı Kararı kapsamında bitkisel üretimde yeni destekleme modeline ilişkin hususlar düzenlenmiştir.

Yeni destekleme modeli kapsamında hazırlanan Karar ile üretim maliyetine göre ürünler kategorilere ayrılmış ve her kategori için destek katsayısı belirlenmiştir.

Cumhurbaşkanlığı Kararı ile tarımsal üretimin ve gıda arz güvencesinin sürdürülebilirliğinin sağlanması, üretim planlamasına katkı sağlanması, verim ve kalitenin artırılması, tarımsal üretimde çevreci yaklaşımların benimsenmesi ve uygulanan politikaların etkinliğinin artırılması amaçlanmıştır.

Bu kapsamda, ülke ihtiyacının yurt içi üretimle karşılanabilmesi için verim ve kalitenin artırılması, kayıtların güncel tutulması ile üretim sürecinde yaşanan maliyet artışları ve fiyat istikrarsızlıkları gibi olumsuz koşullardan üreticilerin korunması hedeflenmektedir.

Yeni destekleme modeliyle;

- Bitkisel üretim destekleri ilk defa 3 yıllık olarak ve üretim döneminden önce açıklanmıştır.
- Destek kalemlerinde sadeleştirmeye gidilerek, destekler daha yönlendirici, etkin ve öngörülebilir hâle getirilmiştir.
- Üretim planlaması kapsamındaki stratejik ürünlere ilave destek verilmektedir.
- Su kısıtı olan havzalarda münavebeye uygun üretime ilave destek sağlanmaktadır.
- Kamu kuruluşları tarafından ıslah edilen milli tohumla üretim yapan üreticilerimiz ilave destek almaktadır.

T.C.
TARIM VE ORMAN BAKANLIĞI
Strateji Geliştirme Başkanlığı

- Destek tutarları girdi maliyetlerindeki değişikliklere göre her yıl güncellenmektedir.
- Çiftçilerimiz üretime karar vermeden önce, hangi havzada, hangi ürüne, ne kadar destek alacağını bilerek planlı şekilde faaliyete başlayabilecekler ve bu sayede plansız üretimin sebep olduğu birtakım olumsuzluklardan etkilenmeyecektir.

10394 sayılı 2025-2027 Yıllarında Yapılacak Bitkisel Üretime Yönelik Desteklemeler ile Diğer Bazı Tarımsal Desteklemelere İlişkin Kararda Değişiklik Yapılmasına Dair Karar 14.09.2025 tarihinde Resmî Gazete’de yayımlanmıştır.

Karar ile 2026 yılı bitkisel üretim desteklerinde aşağıdaki düzenlemeler yapılmıştır.

- 2026 üretim yılı için destek katsayı değeri bir önceki yıla göre %27 artırılarak dekara 310 TL olarak belirlenmiştir.
- Kapalı ortam bitkisel üretime yönelik genç ve kadın çiftçilere ilave destek verilecektir.
- Mısır (dane) ürünün destekleme kategorisi 1. kategoriden 2. kategoriye yükseltilmiştir.
- Hayvancılıkta dane yem ihtiyacını karşılamak amacıyla yulaf, çavdar ve tritikale ürünlerinde yeşil otun yanı sıra dane üretimi de destek kapsamına alınmıştır.
- Hububat üretiminde sertifikalı tohum kullanımının artırılması amacıyla bir önceki yıla göre destek katsayısı artırılarak 0,56 belirlenmiştir.
- Soya üretimini teşvik amacıyla mevcut sertifikalı tohum desteğine ek, yurt içinde ıslah edilip tescil edilen ve yine yurt içinde üretilerek sertifikalandırılan tohumların kullanımı halinde ilave destek sağlanacaktır.
- Organik tarım desteğinde, 1. derece tarımsal amaçlı üretici örgütlerine üye çiftçilere, destek katsayısının %25’i oranında ilave destek verilecektir.
- Katı organik-organomineral desteğinde 0,21 olan katsayı, 0,32’ye çıkarılmıştır.
- Biyolojik/biyoteknik mücadele desteği birim fiyatları %21 artırılmıştır.
- Yıl boyunca (12 ay) hizmet sunan serbest tarım danışmanları ile ziraat odaları ve üretici örgütlerinde istihdam edilen danışmanlara verilen tarımsal yayım ve danışmanlık desteği, bir önceki yıla göre yüzde 17,5 artırılarak 2025 için 345.450 TL olarak ödenecektir.

5488 sayılı Tarım Kanunu'nun 13’üncü maddesinde yapılan değişik ile sözleşmeli üretimin geliştirilmesi ve yaygınlaştırılması için yasal dayanak oluşturulmuş, bu kapsamda hazırlanan "Sözleşmeli Üretimin Usul ve Esasları Hakkında Yönetmelik" 15.09.2023 tarihli ve 32310 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanarak yürürlüğe girmiştir.

Bu kapsamda; bitkisel üretim, hayvancılık ve su ürünleri yetiştiriciliğinde “Tip Sözleşmeler” hazırlanarak Bakanlığımızın internet sayfasında yayımlanmıştır.

Sözleşmeli üretim; bitkisel üretim, hayvansal üretim ve su ürünleri sektörlerinde üretimle pazarlamanın birlikte düşünüldüğü bir model olması sebebiyle üreticiye fiyat ve pazar garantisi vererek ürün arzında süreklilik sağlanmasında, sanayicinin ham madde ihtiyacını kesintisiz ve istenen nitelikte temin etmesinde ve arz güvenliğimizin sağlanmasında önemli katkılar sağlayacaktır.

Bu kapsamda soğan üreticilerine 2025 yılı üretim yılı için Temel Destek ve Planlı Üretim Desteği kapsamında 488 TL/da ödenmiştir. 2026 üretim yılında ise 620 TL/da destek ödemesi gerçekleştirilecektir.

Hazine ve Maliye Bakanlığı tarafından akaryakıt fiyatlarındaki küresel dalgalanmaların üretici maliyetlerine yansımaları azaltmak amacıyla Eşel Mobil Sistemi kapsamında ÖTV düzenlemeleri uygulanmaktadır.

T.C.
TARIM VE ORMAN BAKANLIĞI
Strateji Geliştirme Başkanlığı

Bununla birlikte, 2026 üretim yılı için belirlenen destek katsayı değeri olan dekara 310 TL'nin mazot ve gübre fiyatlarındaki artışa bağlı olarak güncelleme çalışmaları devam etmektedir.

Ayrıca üreticilerin tarımsal üretime yönelik kredi/finansman ihtiyaçlarının uygun koşullarda karşılanması amacıyla, 8038 ve 8039 sayılı Cumhurbaşkanlığı Kararları kapsamında 01.01.2024-31.12.2026 tarihleri arasında Ziraat Katılım Bankası A.Ş. ile T.C. Ziraat Bankası A.Ş. ve Tarım Kredi Kooperatiflerinden 28 farklı konuda %25-%100 aralığında Hazine faiz/kâr payı destekli yatırım ve işletme kredi/finansmanı kullanımı yapılabilmektedir.

Üreticilerimiz temel bitkisel ve temel hayvansal üretim konularında 300.000 TL'ye kadar (300.000 TL dahil) sıfır faizli, 300.000 TL'nin üzerindeki kredilerde ise 10 milyon TL'ye kadar %50-%100 aralığında faiz/kâr payı destekli kredi/finansman kullanabilmektedir.